

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 15 K
v 10 „
v 5 „

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kažipot po Goriškem in Gradiškanskem“ in „Kažipot po ljubljani in Kranjskih mestih“, dalje vsakokrat v letu „Vozni red železnice, parnikov in poštne zvez“.

Naročnino sprejema upravnštvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadst. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

Oglasi in poslanice se računajo po določeni tarifi: če iskano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsake vrste. Večkrat po dogotbi. Večje črke po prostoru.

— Reklame in spisi v uredniškem delu 50 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnštvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglašje je plačati loco Gorica. Depisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnštvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali glj. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in tehle tobakarnah: Schwarz v Šolski ul., Jellersitz v Nunski ul., Ter. Leban na tekašišču Jos. Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v pokopališčni ulici, I. Matiusi v ulici Formica, I. Hovaški v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabičič) tiska in zal.

Dr. Tuma lovi mladino.

(Iz Gorice).

V prostorih socijalne demokracije v Gledališčni ulici prireja sodrug dr. Tuma v družbi z dr. Dermoto sestanke z dijaki, na katerih jim razlaga svoj evangelij; govori tudi dr. Dermota. V soboto n. pr. je bil v omenjeni hiši tak sestanek. Govoril je dr. Dermota. Navzočih je bilo nekaj dijakov iz srednjih šol in pa nekoliko kandidatov.

Dr. Tuma si je postavil široko nalogo: da bi si priboril v mestu kolikor mogoče mnogo dijakov srednjih in velikih šol; po deželi pa zasejal med delavci in manjšimi kmeti socialnodemokratsko seme. Njegov pomagač je dr. Dermota. Ta gospod sodrug je prišel v Gorico delat k sodniji enoletno prakso, ker se posveti odvetniškemu stanu. Kakor se sliši, misli ostati dr. Dermota v Gorici, odpreti tu odvetniško pisarno ter se baviti s socialnodemokratsko politiko. Baje mu dopade v Gorici in najbrže ga je pregovoril dr. Tuma, da naj ostane tukaj. Ta dva torej hočeta biti socialnodemokratska voditelja na Goriškem; dr. Tuma, to se razume, na vrhu, na prestolu, njegov opoda bo pa dr. Dermota. Ta gospod sodrug je predaval celo pod firmo „Prosvete“ pod naprednim krovom, pa tako tendenciozno, da se vidi jasno, kake namene ima s predavanjem.

Dr. Tuma se hvali, da ima med goriškimi akademiki 5 ali 6 pristašev. Ali res? Denimo, da je res, kar pravi dr. Tuma. Kaj pa bo s temi mladenci? Kake koristi bo imelo od njih naše goriško slovensko ljudstvo? Če ostanejo pri dr. Tumi, bodo delali nepotrebno delo, naše ljudstvo pa ne bo imelo od njih nikakega haska. Od dr. Tume se navadijo zabavljati nad naprednjake in klerikalce, tam, kjer je resnična potreba, delati za ljudstvo, jih pa ne bo poleg. Komodno! Socijalni demokrat se usede možko na stol pa gleda borbo med napredno in nazadnjaško strujo. Delati mu ni treba nič; zberejo se le na kake zaupne ali včasih javne shode, tam pa se zabavlja prek in prek. Znanega rdečkarja v Tolminu se je naprošalo iz Gorice za

narodno delo stokrat, pa je rajši postal socialni demokrat kot pa da bi se lotil narodnega dela. Od akademičnih izobražencev moramo pričakovati dela in dobrih sadov za naše ljudstvo, ne pa da se bodo zgubljali za jednim dr. Tumo, ki zjutraj ob 8. uri z vso navdušenostjo zagovarja kako reč; zvečer ob 8. pa jo pobija z istotako navdušenostjo. Politične hinavščine in zavratnosti, flgamoštva in kamelionstva se lahko pri njem nauče, pravega, resničnega, pozitivnega dela (kar se pogosto čuje iz njegovih ust) pa nič. Delavcev manjka na vseh krajih in koncih, akademična mladina pa naj bi držala križem na prsih svoje roke, namesto dela, ter se pričkala z dr. Tumo. To bi bilo pač žalostno ter bi nam vedno v večjo daljavo odmikalo boljši čas goriških Slovencev, za katerega se borimo. In boriti se hočemo združeni. Vsakemu svoje ne pa stan proti stanu. Po poti socijalne demokracije se rije v vedno hujše spore, po naši se jih hoče zravnavati. Več srca in resničnega rodoljublja, človekoljublja in boja za pravice vsakega je na naši strani kot pa na socialnodemokratski. Le treba poznati dr. Tumo, kako oblasten in brezsrčen baržon je ta socijalni demokrat!

Za lov na srednješolsko mladino je izbran menda posebej dr. Dermota, ki se kaže tudi v goriški okolici, turist dr. Tuma pa strči rad kam bolj daleč.

O dr. Tumi smo z računmi na jasnem. Iz ust socijalnega demokrata vemo, da so moža že precej siti. Njegov absolutizem je presedal uže vsem, ki so ga dosedaj občutili, gotovo, da mora predsedati tudi socijalnim demokratom. Nekaj časa bo s čudovito vstrajnostjo dirjal okoli, potem bo zadostal majhen uporček ali neuspehek, pa bo vrgel svoj rdeci socijalnodemokratski plašč raz sebe pa bo zbežal najnižje na Kanin. Zato svetujemo dr. Dermoti, naj se nikar ne da izrabljati za orodje dr. Tumi, ker ne bo doživel pri njem nič dobrega, mi pa tudi ne bomo pustili, da bi se širili krivi in našemu narodu škodljivi nauki.

„Kranjska hranilnica“ in slovenski denar.

III.

Gospodarstvo pri tem zavodu je bilo vedno slabo.

To se vidi že iz dejstva, da je „Kranjska hranilnica“ imela vedno dosti manj dobička, kakor pa bi ga morala imeti po stanju svojih vlog.

Svoj čas je bil pri „Kranjski hranilnici“ blagajnik Prisnitz, ki je kradel hranilnični denar kakor sraka. Kradel je več let kakor je hotel in nihče ni tega videl, kradel je na debelo in na drobno, kakor se mu je zdelo, in niso mu prišli na sled. Šele slučaj je nanesel, da je prišla tatvina na dan, nakar je bil Prisnitz obsojen na tri leta ječe.

Zavod, pri katerem je mogoče, da krade blagajnik tako, kakor je kradel Prisnitz, pač ne zasluži nobenega zaupanja, tak zavod ni varen in takemu zavodu ne bo noben človek zaupal svojega denarja.

Pa tudi razni drugi slučajji kažejo, da pri „Kranjski hranilnici“ lahko človek obogati.

Znano je, da je „Kranjska hranilnica“ last 65 nemškutarjev. Ti nič ne jamčijo za zaupani jim denar. To so ljudje, ki se gnetejo okrog hranilnice samo, da bi ušli kako kosti.

Nemškutar dobi pri „Kranjski hranilnici“ kredita desetkrat več, kakor ga je vreden. Pri „Kranjski hranilnici“ je prva skrb, da podpira nemškutarje, magari če pri tem tudi kaj izgubi. Vsak nemškutar ima pri hranilnici kredita kolikor ga rabi, samo da laglje konkurira proti Slovincem.

Kar imajo ljubljanski nemškutarji premoženja so si ga napravili s hranilničnim denarjem. Doživali so od hranilnice denar po 3% in so ga po 6% in 7% naprej posojali. Ni čuda, da so se našli denarja.

Seveda se da pri hranilnici na različne načine zaslužiti.

Rajni Janeschitz, ki je bil v svoji mladosti navadni pisar, je imel kot ravnatelj „Kranjske hranilnice“ 4000 glj. na leto. Živel

je vedno gosposko in si od plače ni mogel nič prihraniti. Ko je umrl, je pa vendar zapustil čez 200.000 glj. premoženja. Ko bi bil od samih korenin živ in vso svojo plačo n stran deval, bi ne bil mogel takega premoženja prištediti. Kje ga je dobil, je tajnost, ki je ne ve nihče pojasniti.

Ravnatelj „Kranjske hranilnice“, dr. Josip Supan, je bil svoje dni advokat. Špekuliral je na borzi, in sicer tako nesrečno, da je prišel ob vse. Stal je nekaj časa pred bankrotom in denarne stiske so ga primorale, da je šel služiti h „Kranjski hranilnici“ kot ravnatelj. To je ostal do svoje smrti. Ko je umrl, je zapustil velikansko premoženje. No, Supan ni ne kradel, ne goljufal, to je izključeno, a pomagal si je s hranilničnim denarjem.

Bankir Luckmann je bil dolgo časa predsednik „Kranjske hranilnice“. Kot bankir je bil pravzaprav njen konkurent, a za to se ni nihče zmedel. „Naj zasluži“, so rekli nemškutarji. In zaslužil je ogromne vsote. Hranilnica je posojala na ime Luckmannovega prokurista denar po 3%, bankir Luckmann pa je s tem denarjem zaslužil po 7% in 10%.

Tako človek lahko bogat postane. Na tak način so obogateli že različni nemčurji. Slovenci so nosili svoj denar v „Kranjsko hranilnico“, nemškutarji pa so se z njimi mastili.

Takim razmeram je treba narediti konec. To se zgodi, če dvignejo Slovenci svoj denar pri „Kranjski hranilnici“, kjer itak ni varen.

Gorje neprevidezem! Kdor je čital naše članke o „Kranjski hranilnici“, je dobil jasen upogled v stanje tega zavoda. Brezvestno gospodarstvo je vzrok, da je imela „Kranjska hranilnica“ veliko manj dobička, kakor bi ga morala imeti po milijonih, ki jih je oskrbovala. Pri „Kranjski hranilnici“ nazaduje se, višje padajo in rezervni fond pojema. V svoji nemškutarski zagrizenosti so mogotci pri „Kranjski hranilnici“ postopali pri nalaganju denarja včasih prav neprevidezno. V Trstu, na Dunaju in na Štajerskem imajo mnogo milijonov izposojenih. Nekatera posojila so dobro zavarovana, druga pa slabo. Hranilnica ima terjatve, ki jih ne sme iz-

Dvajset let pozneje.

Nadaljevanje

„Treh mušketirjev“.

Francoški spisal:

ALEXANDRE DUMAS.

(Dalje.)

Toda ladija je izginila iznad morske gladine, in Groslow in njegovi trije možje so bili uničeni.

Naši prijatelji so vse videli: nikaka podrobnost te grozovite drame jim ni ušla. Ko bi jih bil kdo videl v trenutku, ko jih je zalila ta svetla luč, ki se je zasvetila več nego eno miljo na okrog po morju, bi bil lahko opazil, kako so kazali njihovi obrazi na različne načine grozo, ki se je niso mogli ubraniti, vkljub svojim bronastim srcem; vse okoli njih je padal v morje ognjeni dež; potem je slednjič vulkan ugasnil, kakor smo že rekli, in vse se je potopilo zopet v temo, čoln se je zibal in morje je divjalo dalje.

Trenutek so ostali tihi in presunjeni. Porthos in d'Artagnan, ki sta bila prijela vsak za eno veslo, sta jih držala mehanično nad vodo, se naslanjala nanji z vso težo svojih trupel ter jih krčevito tiščala s pestmi.

— Pri moji veri, pravi Aramis, ki je prvi prekinil to smrtno tišino, sedaj, mislim, je pač vse končano!

— K meni, milordi! Pomagajte! Pomagajte! se začuje tedaj obupen glas, ki je segal do prijateljev, podoben glasu kakega morskega duha.

Vsi so se spogledali. Athos je vstrepetal, rekoč:

— On je! To je njegov glas!

Vsi so molčali, zakaj vsi so spoznali, kakor Athos, ta glas. Samo oči široko odprte, punčice so obrnili proti smeri, kjer je bila izgubljena ladija, in napenjali so se na vso moč, da bi prodrli z očmi temo.

Čez nekaj hipov so začeli razločevati nekega človeka. Bližal se je čolnu ter plaval krepko in spretno.

Athos je iztegnil počasi roko proti njemu ter ga pokazal s prstom svojim tovarišem.

— Da, da, pravi d'Artagnan, ga že vidim.

— Zopet on! pravi Porthos ter vzdihne kakor kovaški meh. Toda kaj je iz železa?

— O, moj Bog, zašepče Athos.

Aramis in d'Artagnan šepčeta drug drugemu na ušesa.

Mordaunt se je še nekolikokrat pogel z rokami ter dvignil nato eno nad vodo, v znamenje onemoglosti, rekoč:

— Milost, gospodje, milost v imenu božjem! Moči me zapuščajo, umiram.

Glas, ki je tu prosil pomoči, se je tako tresel, da je vzbudil Athosu v dnu srca sočutje.

— Nesrečnež! je vzdihnil.

— Prav! pravi d'Artagnan; samo tega vam je še treba, da ga pomilujete! Zares, zdi se mi, da plava proti nam. Kaj morda misli, da ga vzamemo v čoln? Veslajte, Porthos, veslajte!

In d'Artagnan zasadi veslo v morje ter da s tem

Porthosu vzgled; par veslajev, in čoln se je oddaljil za dvajset seznjev.

— O! ne zapuščajte me! Ne dajte, da poginem! Ne bodite neusmiljeni! vsklikne Mordaunt.

— A, a! pravi Porthos Mordauntu; mislim, da vas imamo vendar enkrat v kleščah, vi junak hrabri, in da vas ne rešijo več druga vrata nego peklenska!

— O, Porthos! zašepče grof La Fère.

— Pustite me pri miru, Athos! Zares, smešni postajate s svojimi večnimi velikodušnostmi! Če se približa čolnu na deset čevljev, vas zagotovim, da mu razbijem črepinjo z veslom.

— Oh, usmiljenje!... ne bežite vendar, gospodje!... Milost... imejte usmiljenje z menoj! vsklikne Mordaunt; kadar je izginila njegova glava pod vodo, je ta vskipela od njegove vroče sape.

d'Artagnan, ki je spremljal z očesom vsako kretnjo Mordauntovo ter končal svoj pogovor z Aramisom, vstane ter se obrne proti plavavcu, rekoč:

— Gospod, oddaljite se, prosim. Vaše kesanje je malo prepozno, da bi mu mogli prav zaupati; pomislite, da se ladija, v kateri ste nas hoteli speči, še kadi, in da je položaj, v katerem se nahajate, z rožami posuto ležišče v primeri z onim, v katerega ste hoteli spraviti nas in v katerega ste spravili Groslova in njegove tovariše.

— Gospodje, nadaljuje Mordaunt še z obupnejšim glasom, zagotavljam vas, da je moj kes resničen. Gospodje, jaz sem mlad, komaj trindvajset let imam! Gospodje, vodilo me je pač zelo naravno čuvstvo: hotel sem maščevati svojo mater, in vi bi bili tudi storili vse, kar sem storil jaz.

terjati, ker bi se pri prodaji dotičnih poslopij ne dobilo toliko, kolikor znaša terjatev.

Izgube bodo neizogibne, kolikor bolj bo „Kranjski hranilnici“ predlo za denar. Največje reveži bodo tisti, ki bodo čakali in odlašali z dvignjenjem svojih vlog. Danes plačuje „Kranjska hranilnica“ še vloge in obresti — a koliko časa bo to še mogoče? Zdi se nam, da bomo kmalu lahko rekli: Gorje ne- previdenem. Tisti, ki bodo zadojili prišli po svoje vloge, že morda ne bodo več dobili svojega denarja, marveč jim bo hranilnica za vsak goldinar plačala smo 70 ali 80 krajcarjev. Pozor, vložniki, pazite, da ne pridete ob svoj denar, ker za vaše vloge pri „Kranjski hranilnici“ ne jamči nihče.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Pozor, podružnice družbe sv. Cirila in Metoda! Leto se bliža koncu in družbino knjigovodstvo prosi, da pošljejo podružnice vse prispevke za letošnje leto vsaj do 25. decembra t. l. Prispevki, ki bi se vposlali januarja meseca prihodnjega leta, se ne morejo izkazati kot dohodki v l. 1908.

Oskrbniki nabiralnikov družbe sv. Cirila in Metoda naj izpraznijo nabiralnike in pošljejo denar do 25. decembra, da se morejo izkazati te vrste dohodki v računih za letošnje leto.

Družbi sv. Cirila in Metoda je izročila tvrdka A. & E. Skaberne v Ljubljani prispevek od prodanega platna 200 K, uplačala pa je tudi 200 K pokroviteljnine. Trgovina Skaberne je s tem poštrenovalnim činom dejansko zasvedočila svoje slovensko stališče, k čemur pripominjamo: Kdor potrebuje blaga, s kakoršnim trži A. & E. Skaberne, naj se spomni najnovejšega pokrovitelja prepotrebnosti naše družbe sv. Cirila in Metoda. Hvala iskrena!

G. Iv. Benedik, župnik v pokoju, je vposlal družbi sv. Cirila in Metoda 200 K in postal tako njen pokrovitelj. Živel!

Rodoljubi, pozor!! Računski listki družbe sv. Cirila in Metoda se v zadnjem času praz malo uporabljajo, še manj pa naročajo. Ti listki bi lahko pripomogli družbi k prav izdatnim dohodkom, če bi se le povsod uvedli. Vse prijatelje naše družbe uljudno prosimo, da zahtevajo po vseh gostilnah, kavarnah in trgovinah računne listke.

DOPISI.

Iz goriške okolice.

V Cerovem se je „Slovenska Čitalnica“ po večletnem mirovanju zopet polotila dela. — Odbor je sklenil, da se ima gojiti tudi petje in dramatika. Radi gmotnih razmer so se začasno naročili sledeči časopisi: „Edinost“, „Naš Glas“, „Primorec“ in „Primorski list“. Upati je, da bode na novo prerajeno društvo dobro uspevalo; saj slovje že od nekdanjega Cerovca za izvrstne pevce in dobre igralce. — Ob tej priliki so nabrali zbrani fantje in moške 8 K v prid slovenske šole v Krmini

— kateri znesek se je odposlal družbi v Ljubljano — ter s tem pokazali, da se zavedajo tudi narodnih dolžnosti.

Iz Št. Andreža: V nedeljo dne 6. t. m. ustanovilo se je novo telovadno društvo „Sokol“ tudi pri nas in isti dan vršil se je tudi ustanovni občni zbor. — Po kratkem a jedernatem govoru o pomenu društva brata Izidorja Nanut je sledila volitev odbora, koji se je tako le osnoval: Starosta brat Andrej Zavadlav, podstarosta brat Alojzij Brajnik, načelnika brat Izidor Nanut, odborniki: bratje Henrik Furlan, Josip Kuzmin, Angel Brisko, Peter Brisko mlajši, Josip Budal mlajši, Marvín Gotard, Pavletič Alojzij, namestnikom Josip Rijavac, Pisk Franc, Mozetič Karl, Anton Nanut. Dne 12. t. m. se je zgoraj imenovani odbor sledeče konstituiral: brat And. Zavadlav starosta, Alojzij Brajnik podstarosta, Izid. Nanut načelnik in tajnik, Henrik Furlan blagajnik, Angel Brisko gospodar, Josip Budal ml. zapisnikar. Odbor jamči za napredek in obstoj društva.

Telovadno društvo „Sokol“ v Št. Andrežu.

Domače vesti.

Darovi za „Dijaško kuhinjo“. — Jubilejni dar so poslali: po 10 K dr. B. Piskl, zobozdravnik v Gorici, F. Hmelak veletržec v Lokavcu, Ant. Hrast c. kr. učitelj v Trstu, Jos. Dekleva v Fiumičelu; po 5 K: I. Plemel v v Cerknem, Mib. Dornik trg. v Kojskem, Ign. Bajt c. kr. učitelj v Gradišču; po 4 K: Ant. Lekar v Ajdovščini, Francič v Gorici, Iv. Kunc naduč. v Ročinju; po 3 K: Ant. Fakin naduč. v Repentabru. Jos. Koren učit. voditelj v Proseku, Fr. Furlan župan v Prvačini; po 2 K: Ant. Fon trg. v Gorici, J. Devetak v Kobaridu, Dijaki pri g. Kopačinu v Kopru; po 1 K: Klanjšček v Hajdini tik Ptuja, Rih. Gorjup učitelj v Avčah. — Zelo pridno je nabiral g. Ivan Pecikar jubilejne darove v Devinu, nabral je 32.33 K. Darovali so po 1 K: Iv. Pecikar, gospe: Mar. Sorč roj. Ples, Eliz. Gasperia učiteljeva gospa, Mar. Legiša h. št. 26, Fr. Legiša h. št. 64, gd. Jos. Bevtič, Mat. Volčič, Al. Fabris, L. B. finančni str. v Sesslanu; La Ditta v Devinu (1.10 K) in občinski starešine in drugi pri skupnem obodu zložili 6 K. Darovali so še Jos. Švigelj postajevodja v Devinu 40 v, gospa Ant. Legiša h. št. 45, v Devinu 80 v, in g. Matija Brezigar postiljon 60 v. Po 50 v so darovali Mir. Birska trg. pom., Fr. Pecikar ribič, Al. Paduan. Jos. Roje mlinar, vsi v Devinu; po 40 v: Jos. Fabiani, Jos. Gruden cerkovnik, Fr. Arčon krojač v Devinu, Vin. Marguč fin. straž. v Sesslanu, gospa Eliza Pecikar in Karola Kastelani in gd. Leop. Kastelani; po 30 v so dali: Jos. Urdik gostilničar, Jak. Mervic fin. str. v Trzinu, Jos. Mervic h. št. 21, Iv. Variško ribič, E. Viesaitel finančni stražar v pokoju, gd. Jos. Mervic h. št. 60, gospa Jos. Legiša h. št. 62, gd. Iv. Jergel pri g. Plesu, gd. Gizele Šušmel; po 20 v: so darovali Ant. Legiša, Ferd. Herkovy trg., Mir. Colja, Jos. Colja, Jos. Pecikar čevljar, Gabr. Legiša, Jos. Peric iz Medjevasi, Ant. Legiša, Jos. Gruden, Dom.

Pašero, Ant. Legiša št. 26, Mih. Radetič iz Jamelj, Jak. Cotič iz Zagraja, Iv. Pernarčič iz Medjevasi, Andr. Jelen sodar, Pet. Bisiol brivec, gospe: Kat. Legiša, Jos. Mervic št. 21, Fr. Pecikar št. 8, Iv. Legiša št. 18, A. vd. Mervic št. 60, Al. Paduan, g. Anton Šuc organist, in gospa Iv. Peric; po 10 v so dali: g. Jos. Svara, gospa Mar. Mervic št. 60, g. Jos. Mervic št. 78, Fr. Legiša mizar iz Medjevasi, Karol Jelen sodar in N. Rošljerc. 32 v znaša preostanek pri računu pevcev, 24 v je dal Jos. Legiša p. d. bridar, Jos. Kocman cestar pri sv. Ivanu 18 v in Iv. Novak žel. čuvaj 19 v.

Gd. Ana Komel učiteljica v Desklah je poslala 13.60 K, nabrane na gostiji pri velezaslužnem županu And. Konjedicu v Plavah. — Člani bralnega in pevskega društva „Kras“ v Opatjem selu so nabrali 16.71 K. — Na predlog g. Urb. Grudna, podpredsednika veteranskega društva v Sovodajah v gostilni g. Pelicona nabrano 7.20 — Pri omizju starešin občine Sovodnje nabral Iv. Kodernac 13 K. — Pri omizju naprednjakov v gostilni g. Gerzej v Ribembergu nabral Vinke Cigoj 13.82 K. — Fin. stražniki in 3 drugi gospodje v Krmini zložili 4.60 K (poslal Evg. Gorjan). — V društvu „Venec“ na Prešerjahu v Ribembergu nabral Fr. Koradin 2 K. — Al. Krušič, orožnik v Pulju nabral 5.30 K med orožn. stražmeštri. Darovali so po 1 K: Nik. Kukura, Tom. Kamac, Al. Krušič in Štef. Preser, potem Jos. Šimák 50 v, Fil. Kolenc 40 v in Matija Masatič 20 v.

Rodbina Bizjakova v Dornbergu je poslala namesto posebnih naznanil o priliki poroke hčerke Estere z g. prof. Rud. Lavrenčičem 20 K. — Gd. Marija Vuga je nabrala po „kmetstem shodu“ v Vugovi gostilni pri sv. Luciji 11 K. Pozneje so še dodali po 3 K Vinko Niefergal in Ant. Vuga, po 1 K J. Kenda, Mih. Klančnik, Ign. Šuligoj, Fr. Fon, Fr. Kovačič pismonoša, Fr. Manfreda voznik, Karl Manfreda posestnik, Andrej Miklavčič kavarnar, skupaj 14 K.

Solkanski pevci so nabrali ob priliki pogreba g. Makaroviča na sv. Gori pri gosp. Cirilu 9.72 K in v krčmi gosp. Makaroviča 7.62 K. Neimenovana št. 1. je prispevala za december 1.11 K in za Miklavža 2 K. — Nabiralnik v trgovini Konjedia in Zajca v Gorici je dal 6.34 K dosedaj skupaj 33.86 K, nabiralnik v gostilni Alberta Mašere v Kobaridu je dal 13.20 K, doslej skupaj 27.30 K. Na račun mesečnine je prišlo 12 K.

Vodstvo „Dijaške kuhinje“ se najpristručnejše zahvaljuje za obilne darove in si želi še za naprej ohraniti isto naklonjenost pri dobrotnikih in prijateljih slovenske mladine.

Za družbo sv. Cirila in Metoda poslala gosp. Fela Gruntarjeva iz Šmarji K 22, koji znesek se je nabral o priliki slavljenja godu g. županje Lucije v Šmarjiah pod predsedstvom porotnika. Zajčji rep je pripomogel, da se je nabrala večja svota v blag namen. Hvala!

Umrli je v Celovcu g. Vekoslav Legat, vodja tiskarne družbe sv. Mohorja, častni občan več občin na Koroškem, unet rodoljub, ki je mnogo storil za probujo koroških Slovencev. Časten mu spomin!

Pokopali so v nedeljo v Gorici polkovnika v pokoju Ivana Dobravca z vojaškimi čast. ai.

Umrli je v Barkovljah pri Trstu posestnik in lastnik znane gostilne pri rumeni hiši g. Andrej Pertot, spoštovan slovenski mož.

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici je priredilo v nedeljo svoj XIII. koncert po objavljenem vsporodu. Nekateri točke med glavnimi so bile že v reklamnih noticah orisane tako, da je imel udeležnik koncerta pred seboj jasno sliko o veljavi skladbe ter je vedel presoditi, kje pridejo glasovi do posebnega izraza, kako se razvrščajo v skladbi, kje tiči izredna lepota petja itd. Vabljen vsporod nam je stavlil pred vsem pred oči 3 Michlove skladbe. „Nezakonska mati“ je bila že ocenjena v „Soči“. Sopran solo je pela izvrstno naša pevka gospodična Klementina Hrovatinova. Njen lep glas je bil že tolikrat ocenjen, da pač ne potrebuje novih in novih ocen; pela je lepo, dovršeno ter žela buren aplavz. Druga Michlova skladba je bila Prešernova gazel „Da jo ljubim“. Tenor solo je pel priznani naš tenorist g. Viktor Črnko, tudi to pot na višku svoje naloge; njegov simpatičen glas je donel kaj ljubko po dvorani; videlo se je, kako vestno se je pripravil za to svojo partijo ter kako fino jo je izvedel. Na klavirju je spremljal obe ti točki g. Michl. — „Atila in ribič“ je lepa Askerčeva balada. Izklesani verzli, kratki, markantni, ki govore jasno in odločno; par potez in pred nami se vrsti slika za sliko. Te balade se je lotil zborovodja Michl. Pokazal je svoj talent v „Nezakonski materi“, istotako v lepi kompoziciji gazele, nekaj vstop v mogočnost skladanja pa znači „Atila in ribič“. To doni, to zveni, Atila rolni, ribič se smeje; umetniško je spravil v skladbo Askerčeve izklesane verze. Skladba je jako ugajala; pela se je prav dobro. O skladbi pravijo, da bi bila na nekaterih mestih malo preveč češka. Občinstvo je ploskalo navdušeno Michlu in njegovim pevcem. Sattnerjeva „O nevihti“ je težka skladba; bila je obširnejše opisana in označeni glasovi. Pela se je tudi ta skladba prav dobro, kar kaže veliko vrednost zborov Pevskega in glasbenega društva. — Zapelo je društvo poleg navedenih dve manjši češki točki, za uvod Pirnatovo „Pomlad in jesen“, na to pa prekrasno „Srbske narodne pesmi s Kosova“. To je nekaj lepega, nekaj, kar zveni iz mehke slovenske duše; to je čista slovenska pesem, peta iz srca, ki sega v srce. Le en glas je bil med občinstvom, da so divne te pesmi, te pesmi so naše, jugoslovanske. Lepota teh pesmij je zakrila tudi nekaj hib, ki so se pojavile pri tem petju. Bilo jih je tudi v par drugih slučajih, toda malenkostnih, ki niso škodovala splošnemu dobremu utisu, kateri je napravil koncert.

Obisk koncerta je bil prav dovoljen. Seveda je bilo prostora še za marsikoga! — Pohvaliti moramo iz okolice Štandrežce, Mirence in Podgorce, ki radi zahajajo v prečrjšnjem številu k prireditvam v Trg. dom. Končno pa vsa čast in hvala gospodičnam in gospem pevkam ter gospodom pevcem (nastopilo je vseh skupaj okoli 50) za veliki trud, katerega so imeli, posebno pa še gospodu zborovodji

— Pa! pravi d'Artagnan, vidé, da postaja Athos bolj in bolj ginjen, kakor se vzame!

Mordauntu je bilo treba samo še parkrat zastaviti roke, pa bil priplaval do čolna, zakaj zdelo se je, da mu daja smrt nadnaravno moč.

— Ah, nadaljuje Mordaunt, torej moram umreti! torej usmrtime sina, kakor ste usmrtili mater! In vendar nisem ničesar zakrivil: po vseh božjih in človeških postavah mora sin osvetiti svojo mater. Sicer pa, nadaljuje nato ter sklence roke, če je to krivda, se mi mora odpustiti, ker se kesam in ker prosim odpuščenja!

In tedaj se je zdelo, kakor da mu je zmanjkalo moči, kakor da se ne more več vzdržati na površju, in val se je zgrnil nad njegovo glavo ter mu zadušil glas.

— O, kako me to boli! pravi Athos.

Mordaunt se zopet prikaže.

— Jaz pa pravim, pripomni d'Artagnan, da treba končati; gospod morilec svojega strica, gospod rabelj kralja Karla, gospod požigalec, pozivljem vas, da se potopite na dno; če se približate čolnu samo še za seženj, vam razbijem črepinjo s svojim veslom.

Mordaunt se požene, kakor v obupu, še enkrat dalje. D'Artagnan prime z obema rokama za veslo, Athos pa vstane, rekoč:

— D'Artagnan, d'Ariagnan! D'Artagnan, moj sin, prosim vas! Nesrečnež umira, in grozno je, pustiti umreti človeka, ne da bi mu ponudil roko v pomoč, ko je treba samo iztegniti roko, pa je rešen! O, moje srce mi prepoveduje kaj takega; ne morem drugače, on mora živeti!

— Vraga! odvrne d'Artagnan, zakaj se neki ne izročite temu lopovu zvezanih rok in nog? To bi bilo hitreje. Ah, grof La Fère, vi hočete umreti od njegove roke; a jaz, vaš sin, kakor me imenujete, jaz nočem!

To je bilo prvokrat, da se je d'Artagnan upiral kakí Athosovi prošnji, kadar ga je ta nazival svojega sina.

Aramis potegne hladno svoj meč, ki ga je bil plavaje prinesel med zobmi s seboj, rekoč:

— Če položi roko na rob čolna, mu jo odsekam kot morilec kralja!

— In jaz, pravi Porthos, čakajte...

— Kaj nameravate storiti? vpraša Aramis.

— Skočim v vodo in ga zadavim!

— O, gospodje! vsklikne Athos s čuvstvom, ki se mu ni bilo moči ustavljati, bodimo možje, bodimo kristjani!

D'Artagnanu se izvije vzdih, ki je bil podoben ječanju, Aramisu omahne meč, Porthos zopet sede.

— Glejte, nadaljuje Athos, glejte, smrt se mu bere na obrazu! Njegove moči so pri kraju, še minuto in pogrezne se na dno. Ah, ne dajte, da bi me zaradi tega pekla vest, ne silite me, da umrjem tudi jaz od sramote; Prijatelj, darujte mi življenje tega nesrečneža, blagoslavljal vas bom in vas...

— Umiram! zajecija Mordaunt; pomagajte!... pomagajte!...

— Porabimo to minuto, pravi Aramis ter se skloni na levo, obrnivši se proti d'Artagnanu. Samo udarec z veslom, pristavi na to ter se skloni na desno proti Porthosu.

D'Artagnan ne odgovori ne s kretnjo ne z besedo: začel je postati ginjen, pol vsled Athosovih prošenj, pol vsled prizora, ki ga je imel pred očmi. Samo Porthos je zastavil veslo, toda ker se na oni strani ni nihče odzval temu sunku, se je čoln samo zasukal okoli svoje osi, in to je približalo Athosa čisto do umirajočega.

— Gospod grof La Fère! vsklikne Mordaunt, gospod grof La Fère! na vas se obračam, vas prosim, imejte usmiljenje z menoj!... Kje ste, gospod grof La Fère? Ne vidim več... umiram!... Pomagajte!

— Tu sem, gospod, pravi Athos, se pripogne ter iztegne roko proti Mordauntu z izrazom one dostojnosti in plemenitosti, ki mu je bil lasten; evo me! primite se me za roko in vstopite v naš čoln.

— Rajši ne gledam tega, pravi d'Artagnan, ta slabost mi je zoprna!

S temi besedami se obrne v stran proti onima dvema, ki sta se tudi stisnila v kot čolna, kot bi se bala dotakniti se onega, kateremu se Athos ni obotavljal ponuditi roke.

Mordaunt zbere vse svoje moči, se vspne, prime za roko, ki se je iztegnila proti njemu ter se je oklene z vso silo poslednje nade.

— Prav, pravi Athos, dajte drugo roko sem.

In ponudi mu še ramo kot drugo oporo, tako da se je njegova glava skoro dotikala Mordauntove in sta se držala ta dva smrtna sovražnika objeta kakor brata.

Mordaunt se krčevito oklene s prsti Athosovega ovratnika.

(Dalje pride.)

in skledatelj Jos. Michlu. — Društvo naj koraka ponosno naprej po kulturni poti v čast goriskih Slovencev!

Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici vabi na izredni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 20. decembra t. l. ob 1½ uri popoldne v društvenih prostorih v ulici sv. Ivana št. 7. — Dnevni red: 1. Prememba pravil. 2. Slučajnosti. — Ker ste potrebni za sklepčnost članov, se uljudno prosi potrebno udeležbo.

V slučaju, da ne bo ob napovedani uri navzoče zadostno število članov, vršil se bo pol ure pozneje drugi izredni občni zbor, ki bo sklepal ne glede na število došlih članov.

Misijonarji v Gorici. — Na Travniku v nekdanji jezuitski cerkvi pridigajo že nekaj dni neki slovenski „misijonarji“, menda iz Ljubljane. Ljudje prihajajo poslušat te gospode, ker mislijo, da bodo slišali kaj posebnega; polovica poslušalcev je hodila k pridiganu le iz radovednosti. Prav v zabavo so bile te pridige ljudem, kajti gg. misijonarji znajo pripovedovati kaj lepo o raznih zapeljivih rečeh, o razmerju med moškim in žensko; eden izmed teh misijonarjev je pripovedoval zapeljivo o „pečenki“ za fante, kako naj plešejo itd. Mnogo žen je šlo k eni pridigi pa so rekle: nič več ne grem poslušat takih rečij. To ne tiče v cerkev. — V soboto je bila pa prava politična pridiga. Ljudem se je zdelo, da je bil političen shod v cerkvi na Travniku. Misijonar se je jezil in penil, da šteje „telovadno“ društvo „čukov“ v Gorici samo 20 članov. Sveti mož je pihal od srda ter kričal ponovno, da je to škandal, da je le 20 „čukov“ v Gorici. Potem je rohnel nad „liberalne“ liste ter priporočal lažljivo Gregorčičevo „Gorico“ in Gregorčičevega „Lažnjivega kljukca“ ali „Prismojenca“; te liste naj berejo ljudje, potem bodo prišli po pameti svetih misijonarjev v nebesa na prve sedeže. Lažem v klerikalnih listih verjeti, to zapovedujeta vera in nauk misijonarjev. Prišli so možje v Gorico torej malce mešat ljudi in pa politično hujskat. Ali povemo, da niso opravili nič. Celo klerikalci so se zgražali nad „podukom“ misijonarjev. Ne „liberalci“, ampak take vrste misijonarji spravljajo ljudstvo ob vero. Vedno veljavna ostane rek našega ljudstva: Vera po farjih gor, vera po farjih dol! — V Gorici je šla nekoliko dol po teh misijonarjih: To naj vzame na znanje naš prem. g. nadškof in knez!

To so demokrati! — Iz Tolmina: V „Soči“ od 26. XI. t. l. je bil iz Tolmina dopis „To so demokrati“, v katerem se pripoveduje, da se je na Martinovo zbrala v gostilni pri Kranjcu večja družba naše trške gospode, da sta bila v isti sobi dva priprosta Tolminca, da se je sodrug dr. Ferfolja nad tem izpodtikal, da je postal ves rudeč od jeze, ker je moral sedeti v bližini dveh prostakov ter da je toliko časa kričal, da je moral gostilničar odpraviti iz sobe ona dva priprosta Tolminca. — Ozirom na to izjavljajo podpisani, da gornji dopis ne odgovarja povsem resnici. V sobi, kjer smo imeli zabavni večer, je sedelo nekaj domačinov. Dr. Ferfolja je v ožjem krogu izrazil čisto mirno samo željo, da bi bili sami, ker bi se tako bolje in prostejše bavali. To željo so izražali tudi nekateri drugi člani omizja, ker je že navadno, da so v takih slučajih povabljeni družbe rade same med seboj. — V Tolmini, dne 4. decembra 1908. Joško pl. Premierstein, Anton Kutin, M. Primožič, dr. Fabris, Karl Presl, Oskar Prezeli, Franc Martelanc, Josip Zarli, A. Vrtovec, Franc Pavliček, Viktor Presl.

Opomba uredništva: V bitstvu potrjuje ta dopis prejšnjega iz Tolmina, da sta se morala dva priprosta Tolminca na željo sodruga dr. Ferfolje umakniti iz gostilne. Med podpisanimi je tudi gospod, ki trdi drugače, da je vse tako, kakor je bilo sporočeno v „Soči“. — Dopis priobčujemo. Smatramo ga za čin uljudnosti in izraz rahločutnosti, ki je tako rada doma pri naši trški gospodi, katere rahločutnosti pa soc. demokratje kar nič ne poznajo. Če bi šlo, narobe, za kakega tržana med soc. demokratično družbo, ki bi kaj takega storil kakor sodrug dr. F., niti z mezinem bi ne ganil zanj noben sodrug, ampak vsi skupaj bi ga grdo obdelali v javnosti. — Naj ima tolminska tržka gospoda pred očmi tudi to, da prav proti takim tržanom vpijejo soc. demokratje, da so buržoazijci, ki izkoriščajo kmeta itd.; proti taki gospodi rogovilijo tudi na sestankih, na katere hodi tudi sodrug Ferfolja; proti takim tržanom hujskajo soc. demokratje delavce, take gospodo bočejo uničiti. — Sedaj vedo, kakega gospoda sodruga imajo v svoji sredi! — Pribito ostane,

da je on „sodrug“ začel poditi ona dva Tolminca iz sobe, čeprav le z „mirno željo“!

Radi znanh demonstracij v tukajšnjem laškem gledališču, ko so nastopili nemški igralci iz Berolina (Ibsen-theater) so bili obsojeni pri policiji vsak na 14 dni zapora: Carlo Hauptmann-Albertini, Ugo Delmestri, Ermanno Marcuzzi, Alfredo Ortali in — Luigi Resen.

Bralno-pevsko društvo „Ladlja“ v Devinu bo imelo svoj redni občni zbor v nedeljo dne 20. grudnia t. l. ob 3. uri popoldne v dvorani g. M. Plesa. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo pregledovalcev računov. 5. Volitev predsednika. 6. Volitev 6 odbornikov. 7. Volitev 2 odb. namestnikov. 8. Volitev 2 pregledovalcev računov. 9. Razni nasveti in predlogi.

NB. Ako bi prvi občni zbor ne bil skladen, vršil se bo drugi 10 minut pozneje ob vsakem številu navzočih členov. Gg. člene in članice so naprošeni, da se vdeležijo vsi in ob določen uri.

Oni gg. člani, ki niso dobili vabila, nimajo pravice do sodelovanja na tem občnem zboru.

Samo zabavljanje in zaničevanje tiči v „Gorici“. Zadnjič se je spravila na Št. Andrež ter obdelala prav po svoje, surovo, kakor zna le ona, razne štandrežce, ki jej niso po volji. Jezico in zmerjanje pa razumemo. Z S. L. S. gre v Št. Andrežu nizdol. Niti „nova struja“ ne pomaga nič. Vrši se preobrat v Št. Andrežu; klerikalna trdnjava se podira. Kdo jim bo potem zameril, če so hudi pri „Gorici“ ter lajajo: hov, hov! Naj le lajajo. Oblajani se ne zmenijo za bevska-nje, marveč korakajo naprej v strah in grozo klerikalnih megočnjakov v Gorici.

Nova pot za turiste. — Soška podružnica S. P. D. je rdeče zaznamovala bližnjico iz Gorice na Trnovo. Znamenja se začno pri krčmi Jern. Komela v Krombergu (kjer je tudi tabla z napisom) in kažejo po občinski poti mimo cerkvice sv. Trojice polagoma navzgor, potem mimo Gamberja in do zadnje hiše v Krombergu „pri županovih“, kjer je studenec. Potem gre pot še vedno zložno navzgor nad izvirom goriskega vodovoda in dalje do „sedelca“ pri Ravnici. Kmalu nato zapustijo znamenja občinsko pot in krenejo na desno po stezi čez senožeti skozi nebroj ozkih prehodov kamenitih ograj med Ravnico in med vrhom sv. Danijela do vasice Peči in potem precej strmo na staro trnovsko cesto čez „Storič“ na novo cesto in v vas Trnovo, kjer je tudi tabla pri h. št. 4. pri „Drečevih“. Ta bližnjica stavi že nekoliko turistiške zahteve na izletnike. Debeluharji n. pr. se težko prerinejo skozi ozke prehode pri Ravnici in težko sopihajo v potu svojega obraza iz Peči navzgor. Iz Gorice se rabi po tej poti na Trnovo tri ure srednje hoje.

Iz mestne hiše v Gorici smo izvedeli zopet nove podatke. Mestna očetja dr. Venier in dr. Pinavčič sta se pred kratkim vrnila z Ogrskega ter pripeljala s seboj mnogo konj za električno železnico. Toda glej smolo! Ti konji so zauživali seno od deželne odbora in zboleli, na kar je moral deželni odbor koj konfiscirati par vagonov svojega sena. Toda mestni očetje niso nikdar v zadregi. Ker so morali opustiti konjsko električno železnico, so pa začeli kopati po Gosposki ulici, kjer izrujejo cel železniški tir, napravijo kanal, po katerem se bomo vozili. Vodo bomo zajemali iz raznih govorov v mestni hiši. Kakor v Benetkah bo potem v Gorici! Mestni očetje pač skrbje za povzdigo našega mesta.

Zgubil je Josip Francetič z Vegrskega večjo svoto denarja, okoli 150 K, na poti od Ovrčedraže do Travnika v Gorici. Kdor je našel ta denar, naj se javi, da ga dobi Francetič nazaj.

Lisnica: V Št. A. in v B—c: Prihodnjič.

Zveza narodnih društev.

Uprava „Ljudske prosvete“ v Ljubljani pošilja sledeče vabilo okrog: „V najkrajšem času prične izhajati v Ljubljani nov list, mesečnik, ki bo izpolnil veliko vrzel na polju našega strokovnega informacijskega in organizacijskega časopisja. V prejšnjih časih je bila znanost le last višjih krogov, dandanes pa, ko živimo v času splošne demokratizacije, odprla so se ljudstvu tudi vrata v hram prosvete in kulture. Znanost se populizira. Izobrazbo, prosveto med ljudstvo, je danes klic vseh kulturnih narodov. Že povsod se je ta klic praktično izvedel. Tudi pri nas na Slovenskem smo nekaj začeli v tem oziru. Lepi

so že uspehi, da, tako lepi, da je treba misliti na organizirano, smiselno ljudskoizobraževalno delo. Ljudskih knjižnic je premalo in še te so nekatere pomanjkljivo urejene. Predavanja se premalo goje, izobraževalna društva in čitalnice se morajo preurediti, da bodo izpolnjevale svoj namen. Kje so drugod tako vzorno urejena ljudska vseučilišča? Novi list bo vse to ljudsko izobraževalno delo v drugih narodih zasledoval in prinašal natančna poročila. Prinašal bo tudi natančna poročila in statistike o našem ljudsko-izobraževalnem delu. Služil bo tedaj knjižničarjem, predavateljem, snovateljem in voditeljem izobraževalnih društev in čitalnic in sploh vsem onim, ki se za ljudsko izobraževalno delo zanimajo in so na tem polju delavni. List se bo pričel izdajati le, če se oglasi toliko naročnikov, kolikor jih je za vzdrževanje lista potrebno.

Uprava „Ljudske prosvete“ v Ljubljani, Vegrove ulice št. 2. Ta list priporoča predsedništvu „Zveze narodnih društev“ vsem svojim članom.

Bralno in pevsko društvo na Slapu bo imelo svoj redni letni občni zbor dne 20. t. m. v društvenih prostorih ob 3. in pol pop. Dnevni red: 1. Pregledovanje in potrditev računa za l. 1908. 2. Posvetovanje in ureditev novoustanovljene knjižnice. 3. Volitev novega odbora. 4. Morebitni predlogi ali nasveti.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Za gospodarsko povzdigo Dalmacije. — Dalmatinski deželni odbor je nakazal 53000 K za obnovo vinogradov, katere je opustošila trtna uš. Poljedelsko ministerstvo nakaže v ta namen baje 300.000 K. — Kako pa je pri nas na Goriskem s takimi podporami?

Na Balkanu.

Rusija nastopa vedno očitneje proti aneksiji. V kratkem izda komunike, v katerem izjavi, da ni nikoli pritrčila aneksiji Bosne in Hercegovine. Istega menja so tudi Anglija, Italija in Francoska. Rusija se zavzema za zvezo med balkanskimi državami.

Bojkot proti Avstro-Ogrski je vedno hujši. V Drinopolju stoji 13 vagonov sladkorja iz Avstrije, katerega noče nihče prevzeti.

Ruska trgovina na Balkanu. — Rusija si uredi z novim letom v Carigradu, Belemgradu, Sofiji in Solunu stalne trgovinske izložbe uzorcev vsakovrstne ruske industrije. Poleg tega stori se kar mogoče za povzdigo ruske trgovine v Smirni, Beyrutu, Damasku itd.

Nemčija proti avstro-ogrski trgovini na Turškem. — Nemške parobrodne družbe, ki se dotikajo na svojem potovanju turških luk, nočejo več sprejemati za prevoz niti onega blaga, ki se pošilja iz Avstrije preko Hamburga in Bremena v Turčijo. Tako je Nemčija med glavnimi činitelji v podpiranju trgovinskega bojkota proti Avstriji. Lepa zaveznica!

Srbska vlada je naročila v Nemčiji 100.000 vojaških šotorov, kar kar kaže, kako resno se pripravljajo Srbija na vojno. To število šotorov dokazuje, da pričakuje Srbija obilo prstovoljcev od zunaj.

Avstrijske represalije radi bojkota. Avstrijska vlada ne bo sprejemala več tobaka iz Macedonije, kar bo bridko občutilo macedonsko prebivalstvo, ker se živi okoli 300.000 prebivalcev le s pridelovanjem tobaka za Avstro-Ogrsko.

Trški kralj je pomilostil vse politične zločince. Ministra zunanjih del dr. Milovanoviča je odklical z redom belega orla.

O balkanskem vprašanju bo govoril v ruski dumi zunanji minister Izvolskij prihodnji petek.

Politični pregled.

V poslanski zbornici je govoril poslanec Ivanišević proti ustanovitvi laškega vseučilišča v Trstu, katero se mora smatrati za zapreko v razvoju hrvatsko-slovenskega elementa. Postavil se je proti vladi ter rekel, da dokler se bo bolj upoštevalo laške pritožbe z Montecitoria nego pritožbe hrvatskega prebivalstva, ne morejo Hrvati zaupati avstrijski vladi. — Furlanski poslanec Bugatto je zahteval laško vseučilišče v Trstu. Pravil je, naj se Jugoslovanom vsega ne verjame. (Samo Bugatto se mora vse verjati!) Hvalil je večino laškega prebivalstva, ki je patriotična. (Ali je res večina? Nam se zdi, da bi bila večina irredentovska!), potem pa protestiral proti vsakemu povečanju moči jugoslovanstva in proti ustanovitvi jugoslovankega minister-

stva. (Svet se trese, Bugatto je prevrnil jugoslovanstvo ministerstvo, še predno je stopilo v življenje!) — Češki poslanec Myslivec je rekel, da naj se Bosna in Hercegovina priklonita Hrvatski in naj se pridruži Dalmacija. Seja zopet danes.

Ožja volitev v Ljubljani. — V Ljubljani se je vršila včeraj volitev za deželni zbor iz splošne kurije. Narodno-napredni kandidat je bil Josip Turk, ki je dobil 1076 glasov, socialni demokrat Etbin Kristan 1068. Uradniki so imeli svojega kandidata E. Mayerja, ki je dobil 269 glasov. Pristaši S. L. S. so se zdržali, pa tudi mnogo narodno-naprednih volilcev ni bilo na volišče radi zmešnjav v kandidaturah v zadnjem hipu. Ožja volitev se bo vršila 19. t. m.

Pri deželnozbornih volitvah na Kranjskem v splošni kuriji na deželi včeraj so bili izvoljeni vsi kandidati S. L. S. Socialna demokracija je nazadovala.

Gorenjeavstrijski deželni zbor je sklican na dan 19. t. m.

Razne vesti.

Tržaško-koperski škof Nagl. — Pri zadnjih deželnozbornih volitvah v Istri sta bila izvoljena tudi hrvatska župnika Zidarič in Črvar. Škof Nagl je sedaj prepovedal tema dvema gospodoma sprejeti mandata. Župnik Zidarič se je resigniral. Politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri stori menda potrebne korake proti Naglovemu pritisku. Škof Nagl dela tako za razdor med Slovani v Istri. Duhovnik bi smel iti v deželni zbor menda le iz ultraklerikalne stranke.

Dalmatinski namestnik Nardelli je izdal oklic, ki pozivlja prebivalstvo, naj prisloži na pomoč v Bosni nahajajočim se vojakom z darovi za božičnico. Taki darovi se nabirajo tudi v Palju.

V Vipavi se je ustanovil telovadni odsek pod vodstvom g. kaplana z namenom, da bi mladeniči ne popivali, kar bi bilo res hvalovredno. Po Miklavževi predstavi so ravno isti telovadci — totalno pijani, s samokresom in noži hoteli napasti mirne fante. Takim fantinom rožni venec v roke — in ne vino.

Nagla sodba v Pragi in predmestjih je odpravljena.

Poslanica

deželnemu odborniku g. prof. Ivanu Berbuču v Gorici.

Na moje članke o deželnem gospodarstvu je končala „Gorica“ v soboto z odgovori, katerih pisatelj se skriva za slavnatim urednikom. Jaz sem svoje članke podpisal, torej nosim pred vso javnostjo odgovornost za vsako besedico; vrhu tega sem naslovil svoje članke na Vas, ki ste eden glavnih sokrivcev za vse grehe v deželni hiši. — Člankar v „Gorici“ je lučal svoje pušice v mene, sam pa se je skrtil. To ni lepo, še manj pa v prospeh dobri stvari. Saj se piscu v „Gorici“ ni treba skrivati, ako je resnica to, kar trdi on; narobe, njegovo ime mora zasloviti po vsej deželi in ljudstvo ga bo blagovalo. — Zato na dan z imenom pisca, ker drugače sem jaz v tej polemiki na slabšem: tudi jaz moram vedeti, kdo je moj nasprotnik, kakor on pozna mene; tudi on naj bo sam odgovoren za svoje besede, kakor sem jaz za svoje. — Za javnost pa tudi ni vsejedno, ali piše odgovore v „Gorici“ — deželni odbor ali ali kdo drugi, ki ne more biti o resničnem položaju tako dobro poučen, kakor bi moral biti — deželni odbornik. Velika je torej razlika, ali se igra po „Gorici“ z besedami, zvija in zavija — deželni odbornik ali kdo drugi. S to polemiko smo prišli tako daleč, da hočem to vedeti!

Gospod prof. Berbuč! Ta teden sem itak odsoten. Do sobote Vam dam čas, da se odločite: ali hočete prevzeti tudi javno avtorstvo odgovorov v „Gorici“ ali odklonite od sebe odgovornost za njih vsebino. — Potem bo sledil moj odgovor.

V Gorici, 14. dec. 1908.

Andrej Gabršček, deželni poslanec.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnije inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, kor nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

M. Gal v Gorici le na tekališču Jos. Verdi. Specialiteta francoskih in ameriških predmetov iz gumija. Prodaja se po K 2—, 250, 3—, 350, 4—, 450, 5—, 6—, 8—, 10— ducat. Razpošilja se povsod proti naprej poslanemu znesku. — Cenik stane 10 vin. — Separatni oddelek.

Cenj. dame in gospodje -- pozor! Zna

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko »Original-Viktoria« in najboljšega izdelka.

Po dolgoletnih skušnjah sva se prepričala da ostane »Original« le najboljši.

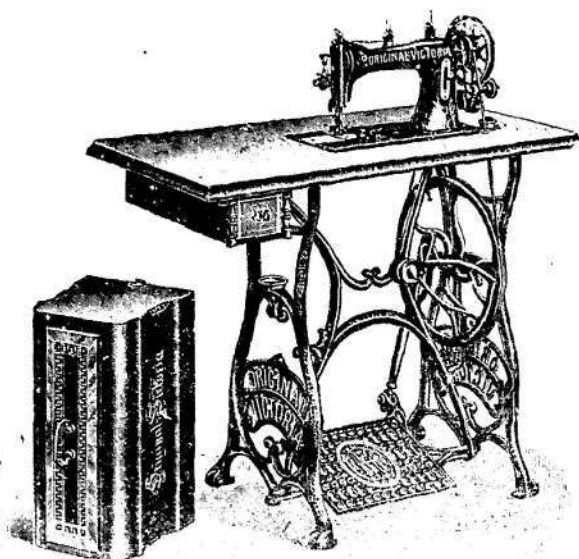
Original-Viktoria stroji delajo še po 15-letni uporabi brezsumno.

Original-Viktoria stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.

Original-Viktoria stroji so najpriljubljeni za umetno vezenje (reklamiranje). Tvrdba stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original-Viktoria stroji so najboljši izdelki vseh dosedaj obstoječih tovarov. Za vsak stroj jamčiva 10 let. Nikdo naj ne zamudi prilike ogledat si pred nakupom »Original-Viktoria« stroje.

Edina zaloga »Original-Viktoria« strojev in drugih živalnih strojev, dvokoles »puch«, orečja, muntelje in vseh lovskih priprav pri tiskarji

Gori

ima otroško kako izdelbero za

Kar cen,

KERŠEVANI & ČUK - GORICA

Stolni trg št. 9 (Piazza Duomo)

Lastna delavnica in popravilnica RIVA CASTELLO št. 4.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst. — Telefon št. 79.)

Račun pošne hranilnice št. 837.315.

V skupni seji načelstva in nadzorstva z dne 5. decembra 1907. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila se dajejo zadrugnikom na vknjižbe po 5½%, na varščino ali zastave in na menjice po 6%.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1907. s 6%.

Stanje 31. dec. 1907: Zadrugnikov 1867 z deleži v znesku 99.684 kron. — Hranilne vloge: 1.706.550-77. Posojila: 1.699.186-77. — Reservni zaklad: 85.954-35. — Vrednost hiš: 112.328-—

S

dvo
ilus

Z

naj

no
po
pol

trg

Z

Denar prihrani, kdor kupi izgotovljeno pohištvo pri

Ant. Breščak-u

v Gorici,

v Gosposki ulici št. 14

(v lastni hiši)

kateri ima v zalogi najbogatejšo izbero pohištva vseh slogov za vsak stan, priprostega in najfinejšega izdelka.

Daje tudi na obroke.

Lastna delavnica za tapcirano pohištvo.

Gene brez konkurence.

Različno pohištvo iz železa, podobe na šipe in platno, ogledala, zima in platno.

GORICA.

GORICA.

Narodno podjetje

Hotel „Pri Zlatem Jelenu“.

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora. Zbirališče trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob za tuje od K 1-20 više. Velik vrt z verando. Stekljeni salon s teraso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe. Keglišče. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi in pijače. — Domača in tuja vina. — Plzenjsko in puntigamsko pivo. — Cene jako zmjerne. — Posirežba pod novo upravo skrbna in točna.